

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

МАЛЕЦЬ О.О., МАЛЕЦЬ Н.Б. Становлення української орієнтації та української національної свідомості серед закарпатських українців кінця ХІХ-початку ХХ ст.....	468
МИКУЛАНИНЕЦЬ Л.М. Трансляція цивілізаційного досвіду в сучасній мистецтвознавчій біографії.....	470
МОВЧАН К.М. Бібліотека університету – центр освіти і культури.....	472
ОЛІЙНИК В. В. До проблеми викладання філософії в умовах реалізації дистанційного навчання у закладах вищої освіти України.....	473
РОЗМАН І.І., МАКСЮТОВА О.В. Істинне бачення ідеалів: життя Ернеста Хемінгуея очима війни ХХІ століття.....	475
САБОВ А.Р., МОВЧАН К.М. Роль книги у розвитку дітей дошкільного віку....	476
САВКО Т. П. Залучення дітей з особливими освітніми потребами в освітній процес початкової школи в гірській місцевості.....	478
СМОЧКО Н.М. Тематичні села як соціальні тренди розвитку територіальних систем	480
ТОВКАНЕЦЬ Г.В., ДОБОНІ А. А. Особливості та умови морального виховання дітей молодшого шкільного віку в сучасних умовах.....	482
РОЗМАН І.І., БОГДАН Д.М. Підготовка майбутніх педагогів до професійної діяльності в умовах реформування освіти.....	483
ВАРГА Л.І., СИДУН В.В. Перспективи застосування індивідуальних мобільних пристроїв як засобів інтенсифікації навчального процесу у студентів нефілологічних спеціальностей при вивченні іноземної мови	485
ГАРМАШ О. М. Принципи професійно-орієнтованого навчання іноземних мов майбутніх учителів немовних спеціальностей.....	487
ДЯДЧЕНКО О. Формування культурно-країнознавчої компетенції школярів на уроках англійської мови.....	489
РУСИН Н.М., ГУЛАН М.І. Педагогічні можливості гри в організації освітнього процесу закладу дошкільної освіти.....	491
РУСИН Н.М., ПАРЕНКО Д. Предметно-просторне середовище як умова формування здорового образу життя дітей старшого дошкільного віку.....	493

Таким чином, вважаємо, що послідовна, системна, комплексна реалізація вище окреслених принципів сприяє підвищенню рівня володіння іноземною мовою майбутніх учителів немовних спеціальностей.

Література

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.

2. Костюк В. Принципи організації навчання іншомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх судноводіїв. *Педагогіка вищої та середньої школи*. 2014. Вип. 40. С. 54–59.

3. Черниш В. В. Принципи навчання майбутніх учителів англійської мови професійно орієнтованого говоріння. *Наукові записки. Серія: Педагогіка*. 2011. № 4. С. 144–150.

4. Швецова І. В. Професійно орієнтований підхід до моделювання змісту іншомовної компетенції в контексті підготовки майбутніх судноводіїв. *Інноваційні підходи до розвитку компетентісних якостей фахівців в умовах професійного становлення: тези V Міжнародної науково-практичної конференції (Ізмаїл, 28 – 29 червня 2021 року)*. Запоріжжя, 2021. С. 390–394.

УДК 802.0:37-5

ДЯДЧЕНКО О.

Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНО-КРАЇНОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

При визначенні сутності та структури міжкультурної компетенції необхідно спиратися на культурологічний підхід. Його характерною особливістю є орієнтація на навчання нормам та правилам спілкування в умовах міжкультурної комунікації.

Традиційно в сфері освіти іноземна мова розглядається як засіб прилучання до культури країни, мова якої вивчається. Наслідком цього в учнів виникають труднощі під час передачі інформації про фактори та явища, що пов'язані з рідною (регіональною) культурою засобами іноземної мови, а саме, в процесі реальної комунікації вони не здатні розкрити та передати її своєрідність, зробити набуттям світової культури для взаємного культурного збагачення в ситуаціях міжкультурного спілкування.

В теперішній час можна спостерігати наступну закономірність: у сучасних навчально – методичних комплексах міститься велика кількість матеріалів країнознавчого характеру, в той час, як відомостей про нашу країну в них достатньо мало. Включення краєзнавчого компонента у зміст навчання англійської мови та культури підвищує не тільки якість освіти, а й впливає на мотивацію навчання учнів.

Вивчення англійської культури становиться можливим лиш за тих умов, коли в учнів сформована національно – культурна база рідної мови. Будь – які знання, що набуваються за рахунок вивчення англійської мови, будуть сприйматися тільки через призму знань, що сформувалися в процесі оволодіння рідною культурою.

При використанні регіонального компоненту у навчанні іноземній мові, як правило, виділяють наступні групи краєзнавчих даних: географічні, історичні, суспільні, економічні.

У навчанні англійської мови в основному використовується матеріал географічного характеру (природа, культурні пам'ятки, зовнішній вигляд населеного пункту). Матеріали, що пов'язані з історичними, соціальними фактами, знаходять пристосування набагато рідкіше та, в основному, на старшому ступені навчання.

Дуже важливою проблемою для відбору навчальних матеріалів є питання одиниць відбору. Культурно-країнознавчу інформацію можна розглядати як поняття лінгвістичне та екстралінгвістичне [3, с. 35].

Для навчання ККК слід відбирати поняття й уявлення, які є основою соціокультурних знань та асоціацій, спричинюваних ними, причому як перші, так і другі можуть бути мовними /експліцитними/ і фоновими /імпліцитними/.

Одиницею відбору культурно-країнознавчої інформації правомірно вважають саме текст. Адже основною одиницею мовлення є не слово, не речення, а текст [2, с. 86].

Враховуючи вимоги до навчальних матеріалів культурно-країнознавчого характеру, ми виділили такі критерії:

- критерій загальновідомості включених до них реалій серед носіїв мови;
- критерій культурологічної і країнознавчої цінності;
- критерій автентичності;
- критерій врахування адресата відбору;
- критерій інформативності та змістовності;
- критерій тематичності.

Звичайно, поряд із загальнонаціональними знаннями носії мови володіє великою кількістю знань регіонального і соціально-професійного характеру.

Велику роль при відборі матеріалу відіграють інтереси, мотиви та ідеали учнів. Існують різні класифікації інтересів. Так, за змістом і спрямованістю вони можуть бути матеріальними, суспільно-політичними, професійно-трудовими, пізнавальними, естетичними, читацькими, спортивними та іншими [4, с. 70]. Розрізняють безпосередній і опосередкований інтерес. Інтереси можуть бути навчальними та позанавчальними. В контексті досліджуваної проблеми нас цікавить група інтересів, яка відображає різноманітні сфери реальної дійсності країн виучуваної мови, а також найбільш значущі історичні явища англомовних культур, виражені засобами ІМ. Важливим критерієм при відборі навчальних матеріалів культурно-країнознавчого характеру є їхня інформативність і змістовність, тощо.

Виділення критерію тематичності зумовлено необхідністю обмежити відбір матеріалу рамками тематики, по-перше, найбільш значущої для учнів основної ЗОШ і, по-друге, визначеної чинною програмою з іноземної мови для загальноосвітніх шкіл [1, с. 54].

Література

1. Конспект лекцій з дисципліни «Методика навчання іноземних мов» : для студентів 5 курсу ф-ту «Референт-перекладач», які навчаються за спец. 035 Філологія (Переклад) / Нар. укр. акад., [каф. теорії та практики пер. ; авт.-упор. І. Ю. Гусленко]. – Харків : Вид-во НУА, 2018. 64 с.
2. Лук'янова О. Г. Навчання рольової поведінки як складова вивчення іноземної мови (на матеріалі побутових ситуацій). Молоді фахівці – майбутнє науки: зб. статей. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. Вип. 4. С. 173-179.
3. Clyne M. Intercultural communication at work: Cultural values in discourse / M. Clyne. – Cambridge University Press, 1994. – 217 p.

УДК 373.2.091.2:37.091.33-027.22:796.11(043.2)

РУСИН Н.М., ГУЛАН М.І.
Мукачівський державний університет

ПЕДАГОГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ГРИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У розвитку дітей дошкільного віку значну роль відіграє гра як провідна діяльність, у ході якої відбувається розвиток усіх психічних процесів (мислення, уяви, пам'яті, уваги, мови та ін.) і здійснюється підготовка до майбутнього шкільного навчання. Гра як провідна діяльність визначається не кількістю годин, витрачених дітьми дошкільного віку на неї протягом дня, а психічним розвитком дитини, що здійснюється за допомогою ігрової діяльності.

Проблеми гри завжди привертала до себе увагу різних дослідників: педагогів, психологів, філософів, етнографів, соціологів, мистецтвознавців, які вивчали гру як невід'ємну частину людської культури.

Ігрова діяльність, на думку А.В. Запорожця, ст. Давидова, Н.Я. Михайленко, не знаходиться самою дитиною, а задається їй дорослим, який вчить малюка грати, знайомить із суспільно сформованими способами ігрових дій з метою розвитку ігрової творчості дітей надалі.[1] Виходячи із структури гри як діяльності, можна визначити кілька своєрідних рис, що характеризують гру як специфічну дитячу діяльність. Це насамперед свобода і самостійність дітей у грі, що знаходить свій прояв у виборі гри та її змісту; добровільне поєднання дитини з іншими дітьми; свободі входу та виходу з гри; виборі ролі та місця гри. Крім того, своєрідними рисами гри є творчий характер ігрової діяльності, що пов'язано з роботою мислення та уяви та проявляється у виборі дитиною сюжету та матеріалу для гри, розподілі ролей, а також емоційна насиченість гри, що дозволяє дитині виявляти в ній різні почуття та емоції та отримувати насолоду від ігрової діяльності.

Педагогічна підтримка ігрової діяльності з боку педагога залежить від віку дітей та наявних у них ігрових умінь та навичок. Так, у молодших і середніх групах найчастіше використовуються прямі (безпосередні) прийоми педагогічної підтримки грою: участь педагога у грі чи частини гри, пропозиція нової теми чи нової ігрової ситуації, вказівки у процесі гри. У старшій групі дані прийоми можуть використовуватися лише у випадках введення нових сюжетів у

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>